

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาของไทยในระยะนี้กล่าวได้ว่าเป็นยุคการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข การปฏิรูปการเรียนการสอนได้เน้นความสำคัญของผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบ เช่น การบริหารการศึกษา หลักสูตร เทคโนโลยีทางการศึกษาและครูเป็นต้น ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปฏิรูปการเรียนการสอน ครูที่มีสมรรถภาพพร้อมทุกด้านจะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ประยูร อาษานาม. 2545 : 16)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา มี 9 หมวด 78 มาตรา กล่าวโดยรวมคือ ให้มีการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติโดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครูและผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2553 : 13)

การจัดการเรียนการสอนจะต้องจัดอย่างหลากหลาย ครอบคลุมเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้ทั่วถึง กว้างขวางหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544 :10) ได้ให้องค์กรทางการศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับศักยภาพการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนจะต้องมีทั้งการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้โดยปฏิสัมพันธ์ กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ของตัวเองและประยุกต์สู่การนำไปใช้ ฉะนั้นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารและครูสอนต้องให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการเป็นลำดับแรก มาตรฐานและคุณภาพของการบริหารสถานศึกษา

จะพิจารณาผลงานด้านวิชาการเป็นลำดับแรกเนื่องจากการดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานวิชาการให้บรรลุเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียน (บุญทิพย์ สุริยวงศ์. 2544 : 65) ผู้บริหารโรงเรียนคนเดียว ไม่สามารถดำเนินการทุกอย่างได้จะต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การที่ผู้บริหารจะได้รับความร่วมมือนั้นจะต้องดำเนินบทบาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม คือ มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการร่วมพลังครูดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จของเป้าหมายโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครูให้แนะนำครูและประสานงานให้ครูทำงานร่วมกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วาสไสส์ และรัสมเมลอร์ (Vasile & Rachmeler. 2004 : 60) ได้ทำการวิจัยเรื่องการรับรู้ของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้การอ่านเพื่อความคิดริเริ่มในรัฐอะลาบามา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนั้นเดวิสและโทมัส (Davis & Thomas. 1989 : 21) กล่าวว่า การเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารที่จะทำให้กิจกรรมด้านการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ “โรงเรียนที่ได้ชื่อว่า มีประสิทธิภาพ” หรือ “โรงเรียนคุณภาพ” ซึ่งสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า มีปัจจัยเด่นชัดที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพผลของโรงเรียนเหล่านี้ก็คือ การมีผู้นำทางวิชาการ หรือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือครูผู้สอนซึ่งต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการสูง

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยหวังผลเพื่อนำผลการส่งเสริมการวิจัยไปพัฒนาขั้นตอนการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ชัดเจนในหมวด 4 แนวทางการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 14-16) จะเห็นได้ว่าครูมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มบทบาทเป็นนักวิจัย

เพื่อศึกษาหาข้อมูลมาเป็นกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยไม่จำกัดว่า จะต้องเป็นครูผู้สอนในระดับใด สามารถทำวิจัยได้ตั้งแต่อนุบาล จนถึงอุดมศึกษาจึงปฏิเสธไม่ได้ว่า การศึกษาในระดับต้นๆ ไม่จำเป็นต้องมีการวิจัยก็ได้ งานวิจัยในชั้นเรียนจะยากง่ายขึ้นอยู่กับปัญหา และสภาพแวดล้อม ดังนั้นจึงทำการวิจัยได้ทุกระดับการศึกษา (ทัศนาศาสตร์, 2543 : 73)

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นความจริงเชื่อถือได้ในบริบท การศึกษาในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูและนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพื่อจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (คงศักดิ์ ชาติทอง, 2543 : 12) ในการดำเนินการวิจัยจะเป็นไปตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องมีการจัดการที่ดีเพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีประสิทธิภาพ คือ ต้องมีการใช้บุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือในการวิจัยและทุนอุดหนุนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยที่ได้จึงจะมีคุณภาพ และเอื้ออำนวยต่อการนำผลงานวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์ต่อไป ขั้นตอน สำคัญในการบริหารงานวิจัยต้องเริ่มตั้งแต่การพัฒนาโครงการวิจัย การดำเนินกิจกรรมของโครงการ การติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลงานวิจัยซึ่งการวิเคราะห์รวมทั้งการจะแก้ปัญหาได้ ต้องพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการวิจัยและฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของงานวิจัย นอกจากนี้ประการสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสนับสนุนให้ครูได้มีในการทำวิจัยอย่างจริงจัง (วินิจ ชาติสว่าง, 2543 : 16)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัด การศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ทั้งหมด 154 โรงเรียน มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ระบบโรงเรียน ทั้งในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยมีอำนาจการบริหารตาม กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ในเรื่อง ของการจัดทำแผนนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษา การวิเคราะห์จัดตั้งจัดสรร งบประมาณ การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา การส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร การประกันคุณภาพ และการประเมินผล การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อ่างทอง, 2552 ก : 3) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองได้จัดทำแผนกลยุทธ์ที่ 3 เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียน สมรรถนะครูและ บุคลากรอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร การศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ ((สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง, 2552ข : 21) เพื่อให้สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ กำหนดให้ครูผู้สอนใช้กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการแก้ปัญหาและพัฒนาที่ควบคู่กับ

กระบวนการเรียนรู้และกระบวนการปฏิบัติของผู้เรียน ทั้งนี้การปฏิบัติการสอนของครูนั้น จำเป็นต้องใช้วิธีบูรณาการเรียนรู้เพื่อหาการเรียนรู้ หรือวิธีการใหม่ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานการประถมศึกษาอ่างทอง. 2546 : 23)

นอกจากนี้ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัยในชั้นเรียนถือว่าเป็นหน้าที่หนึ่งของครูผู้สอนที่พึงกระทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งผ่านการค้นคว้าทบทวนวิธีการที่จะนำมาใช้อย่างรอบคอบ เป็นกระบวนการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่ครูรับผิดชอบหรือในงานของผู้บริหารอย่างเป็นระบบตลอดจนช่วยให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และภารกิจการวิจัยในชั้นเรียนหรือในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเอาใจใส่ สนับสนุน และส่งเสริมอย่างเต็มที่ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษาให้สูงขึ้น

ฉะนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำและบริหารบุคคลในการบริหารงานในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการที่จะต้องให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกันทุกคน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ด้อยคุณภาพให้หมดไป

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมให้การสนับสนุน การวิจัยในสถานศึกษาเพื่อให้ครูมีความรู้ ใช้แนวคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพตนเองและเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงภาวะผู้นำทางวิชาการ และการปฏิบัติในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งผลการศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบกระบวนการในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 154 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง, 2552ก : 7)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2553 จำนวน 110 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเปิดตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejie and Mogan) (พิศณุ พงศ์ศรี, 2552 : 104) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\alpha .05$ ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นในการแบ่ง

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ 3 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านกำหนดภารกิจของโรงเรียน

2.1.2 ด้านจัดการเรียนการสอน

2.1.3 ด้านการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.2 ตัวแปรตาม คือ การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน 5 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

2.1.2 ด้านการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน

2.2.3 ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2.2.4 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้า ตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำการวิจัย

ในชั้นเรียน

2.2.5 ด้านการยกย่อง เชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

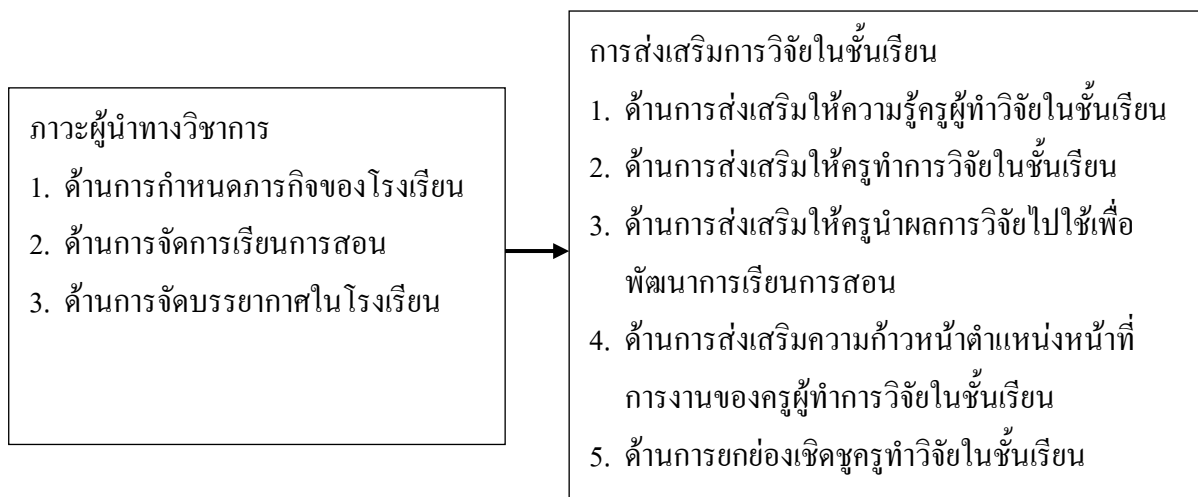
การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองมีตัวแปรที่ศึกษา 2 ตัวแปร ได้แก่

1. กรอบแนวคิดในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สืบเคราะห์จากแนวคิดของ อับเบนและฮิวส์ (Ubben & Hughes. 1987 : 97-99), สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 3-20), ฮาลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy. 1985 : 217-247), เดวิทและโทมัส (David & Thomas, 1989 : 40), เฮคและคณะ (Heck et al. 1995 : 95) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จ การบริหารที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดบรรยากาศในโรงเรียน

2. กรอบแนวคิดในการศึกษาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน จากการสังเคราะห์แนวคิดของ ภิญญา สาทร (2529: 208), สุนทร สุนันท์ชัย (2527 : 87-94), ยนต์ ชุ่มจิต (2538 : 22-23), บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 34), กระจ่างศึกษาธิการ (2544 : 65), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2546 : 137-140), และ สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 78-79) ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริม ให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้ครู นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่ การงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนและด้านการยกย่องเชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน โดยสรุปเป็น ภาพประกอบ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การใช้อิทธิพลของผู้บริหารในการใช้กระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน วัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการจัดบรรยากาศในโรงเรียน ซึ่งวัดได้จากคะแนนการวัดการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา จากแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมาย การประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน การร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูแกนนำด้านวิชาการ มีการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในห้องเรียน

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและสื่อที่หลากหลาย มีการวัดผลการเรียนมีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูและส่งเสริม สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ การเผยแพร่ผลงานการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการจัดบรรยากาศในโรงเรียน หมายถึง การใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ มีการเยี่ยมชมชั้นเรียนมีการควบคุมเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้เกิดสิ่งจูงใจให้กับครู การสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน วัตถุประสงค์แบบสอบถามการปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้คือ

2.1 ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนให้ครูเข้าอบรม การทำวิจัยในชั้นเรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีในการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาค้นคว้าที่ผู้วิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ชั้นเตรียมการทำการวิจัย การอบรมศึกษาดูงาน การสนับสนุนให้เป็นครูแกนนำการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2 ด้านการส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการปฏิบัติงานการทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ การให้คำปรึกษา การให้การแนะนำแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณการวิจัยและโอกาสให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน

2.3 ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการสนับสนุนการปฏิบัติงานการนำผลการวิจัยไปใช้การวางแผนกำหนดนโยบาย พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตร การผลิตสื่อการสอน การผลิตเอกสารเผยแพร่และการพัฒนาเทคโนโลยีในการพัฒนาการสอน

2.4 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการมอบหมายงานสำคัญให้ครูผู้วิจัยปฏิบัติการยอมรับนำผลการวิจัย ไปใช้เสนอความคิดเห็นความชอบและใช้ผลงานการวิจัยเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

2.5 ด้านการยกย่อง เชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้การยอมรับผลงานวิจัยในชั้นเรียน มีการแต่งตั้งเป็นครูแกนนำ การเผยแพร่ประชุมสัมมนาการวิจัย การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2553

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนและพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อช่วยให้ครูทำการวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพต่อไป

2. ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้ความรู้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียนและด้านการยกย่องเชิดชูครูทำวิจัยในชั้นเรียน

3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองอื่น ตลอดจนผู้สนใจกำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ